

CETA: Oportunități pentru România¹

Document de discuție

România este o țară cu interese comerciale importante. În jur de 1,2 milioane de locuri de muncă se bazează pe exporturi în afara Europei. În 2015, exporturile românești de bunuri și servicii către Canada au fost de 203 milioane de euro, în timp ce importurile din Canada au fost de 260 milioane de euro.

Comerțul cu mărfuri

Exporturile României către Canada au fost evaluate la 75 de milioane de euro în 2015. România se bucură de o balanță comercială favorabilă de mărfuri cu Canada, cu un excedent comercial de 15 milioane de euro, potrivit datelor Eurostat.

CETA prevede economii semnificative în materie de taxe vamale, prin eliminarea taxelor la 99% din totalul liniilor tarifare, din care 98% vor fi deja scoase din uz la intrarea în vigoare a acordului. Prin urmare, România va beneficia de această liberalizare a tarifelor pentru aproape toate exporturile sale, în special:

- **Mașini și echipamente electrice** - Exporturile din acest sector reprezintă aproape 20% din totalul exporturilor românești în Canada. În termeni absoluți, exporturile românești de mașini și produse electrice către Canada au fost de 16 milioane de euro în 2015. Acestea se confruntă cu tarife medii scăzute, dar anumite produse se confruntă cu vârfuri tarifare de 9%. În afară de economii semnificative în materie de taxe vamale, CETA permite companiilor românești să elimine costurile de dublă- testare datorită dispozițiilor privind recunoașterea certificatelor de evaluare a conformității în sectoare cum ar fi cel al mașinilor, bunurilor electrice și echipamentelor electronice. Aceste sectoare vor beneficia, de asemenea, de dispozițiile CETA privind achizițiile publice și libera circulație a specialiștilor (a se vedea secțiunile ce urmează).

- **Produse navale** - România este al treilea cel mai mare exportator, dintre Statele Membre ale UE, de nave și bărci în Canada. Acest sectorul reprezintă 15% din exporturile românești în Canada. În termeni absoluți, exporturile produselor navale s-au ridicat la 11 milioane de euro în 2015. Exporturile UE de nave și bărci în Canada se confruntă cu un tarif mediu de 16%, cu un vârf de 25%. În afară de reducerile tarifare, creșterea accesului la achizițiile publice și dispozițiile privind libera circulație a specialiștilor vor contribui, de asemenea, la creșterea acestor exporturi (a se vedea secțiunile ce urmează).

- **Mobilier** - Exporturile românești de mobilier în Canada au fost evaluate la 6,5 milioane de euro în 2015. Aceste bunuri se confruntă cu tarife canadiene de până la 8%.

- **Cereale** - Exporturile românești de cereale, cum ar fi grâul, s-au ridicat la aproximativ 6 milioane de euro în 2015. Aceste exporturi se confruntă cu vârfuri tarifare de până la 76,5%.

¹ Acest document ilustrează câteva potențiale oportunități create de CETA. Informațiile pot diferi de la un Stat Membru la altul, în funcție de datele disponibile și relevanța pentru Statul Membru în cauză. Toate datele legate de comerț provin de la Eurostat pentru anul 2015, cu excepția cazului în care se prevede altfel. În cazul în care sunt disponibile, toate datele sectoriale de muncă provin din serviciul statistic național al Statului Membru în cauză și, în unele cazuri, au fost utilizate și alte surse de date publice.

- **Cauciuc și articole din acesta** - Exporturile românești în Canada, în acest sector (în principal, anvelope) s-au ridicat la aproximativ 5 milioane de euro în 2015. Acestea se confruntă cu tarife de până la 7%.

Exista sectoare importante, și în creștere, în economia României care vor beneficia de CETA, prin eliminarea taxelor vamale canadiene. Câteva exemple: **produsele agricole procesate** au taxe vamale de import de până la 277% și o medie de 20% la importul în Canada, **îmbrăcămintea** vârfuri tarifare de 18% și o medie tarifară de 15%, **pielăria** 16% și 9%, **textilele** 14% și 6%, **autovehiculele** vârfuri de 9% și o medie de 5%, **ceramica** între 3% și 7.5%. La **produse lactate**, taxele canadiene sunt imense: media este de 227%, maximele de 314%. Unele dintre acestea sunt domenii unde România performează și are exportatori care se pot adapta repede și profita de noul regim vamal introdus de CETA.

Comerțul cu Servicii

Canada este a treia cea mai mare piață a României, din afara UE, pentru exportul de servicii. În 2015, exporturile de servicii din România către Canada s-au ridicat la 128 de milioane de euro. Exporturile principale de servicii din România către Canada sunt servicii de transport, turism și telecomunicații. CETA va îmbunătăți și securiza accesul companiilor românești pe piața serviciilor canadiene. De exemplu, în sectorul serviciilor profesionale, Canada a eliminat o serie de limitări cu privire la condițiile de obținere a cetățeniei și reședinței pentru avocați, contabili, arhitecți și ingineri pentru a practica în Canada. CETA aduce, de asemenea, securitatea juridică pentru exportatorii UE de servicii: Canada a garantat că va menține nivelul actual de deschidere către întreprinderile din UE, de exemplu, în domeniul serviciilor financiare, telecomunicațiilor și serviciilor poștale și de curierat.

Libera circulație a specialiștilor

CETA include prevederi pentru a facilita circulația specialiștilor și recunoașterea calificărilor. Acestea sunt probleme majore pentru companiile care furnizează servicii (de exemplu, software-ul ICT), dar și pentru companiile care fabrică produse complexe, care necesită servicii post-vânzare (de instalare sau de întreținere a mașinilor). Dispozițiile pentru a facilita circulația persoanelor poate fi deosebit de benefică pentru IMM-uri, deoarece acestea s-ar putea să nu fie în măsură să asigure prezența permanentă a personalului pe teren pentru a furniza direct serviciul.

CETA oferă securitate juridică și îmbunătățește semnificativ mobilitatea furnizorilor de servicii, deoarece: (i) facilitează transferul personalului cheie peste Atlantic, (ii) permite companiilor să trimită personal pentru serviciile post-vânzare de interes special pentru furnizorii de mașini, software și echipamente și (iii) creează un cadru pentru recunoașterea calificărilor profesionale pentru sectoarele reglementate, cum ar fi arhitecții și contabilii.

Investiții

România este o destinație atractivă pentru investițiile canadiene. Investitorii canadieni au declarat un stoc de 64 de milioane de euro în 2015. Stocul de investiții străine directe -FDI- din Canada este o

sursă importantă de creștere economică și de creare de locuri de muncă pentru România. Mulți mari investitori canadieni sunt prezenți în România, mai ales în București și în județele Bistrița-Năsăud, Arad, Harghita, Alba, Cluj și Sălaj. Aceștia au interese în multe domenii, cum ar fi cel al electronicelor, al automobilelor, sectorul serviciilor și cel agroalimentar.

România are un tratat tradițional bilateral de investiții (BIT), cu Canada, ce datează din 2011. Odată cu intrarea în vigoare cu titlu definitiv, CETA va înlocui acest tratat. În special, noul sistem jurisdicțional în materie de investiții va înlocui vechiul ISDS și va oferi un mecanism judiciar mai echitabil, mai transparent pentru soluționarea litigiilor legate de investiții.

Achiziții publice

Cu CETA, companiile din UE vor avea acces la piața semnificativă din Canada a achizițiilor publice. Companiile românești vor avea posibilitatea de a face o ofertă pentru furnizarea de bunuri și servicii la toate nivelurile de guvernare (federale, provinciale sau municipale). Angajamentele canadiene privind achizițiile publice prevăzute de CETA sunt din cel mai ambițioase acordate de Canada vreodată.

Dreptul de proprietate intelectuală

CETA oferă inovațiilor românești, drepturilor de autor și mărcilor înregistrate un nivel de protecție în Canada, similar celui de care se bucură în Europa. În special, Canada va alinia protecția privind drepturile de autor la standardele internaționale. Acesta este un rezultat important, deoarece va proteja proprietatea intelectuală a industriilor creative din UE (opere de artă, publicații, muzică sau software), inclusiv difuzarea acestora prin intermediul noilor tehnologii și al sistemelor de comunicații, cum ar fi internetul.

În plus, CETA prevede, de asemenea, 143 de produse alimentare distinctive din UE (așa-numitele "indicații geografice"), cu un nivel foarte ridicat de protecție, în cele mai multe cazuri similar celui de se bucură în Europa. Această listă de priorități cu 143 produse distincte a fost stabilită de către Statele Membre ale UE, pe baza potențialului de export în Canada și include Magiunul de prune Topoloveni.

IMM-uri

IMM-urile din România sunt foarte orientate spre export și totalizează până la 87% din numărul total de întreprinderi exportatoare din România. Acestea vor fi în măsură să profite din plin de CETA.

Reducerea barierelor comerciale, eliminarea tarifelor, simplificarea procedurilor vamale și o omogenitate mai mare a cerințelor tehnice va reduce costurile legate de export. Acest lucru permite IMM-urilor să concureze mai bine cu companii mari, pentru a vinde același produs (sau cu mai puține modificări) pe ambele piețe și să participe mai mult la lanțurile de producție și de e-Commerce. Dispozițiile specifice întăresc beneficiile CETA pentru companiile mici, cum ar fi luarea în considerare a nevoile IMM-urilor în domeniul comerțului electronic, îmbunătățirea accesului la informații privind licitațiile achizițiilor publice, precum și utilizarea Sistemului Jurisdicțional în materie de Investiții (ICS). Dispozițiile ICS în CETA permit proceduri mai rapide și costuri reduse pentru IMM-uri în litigii.